



UNIVERSITETET I OSLO

DET JURIDISKE FAKULTET

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Norsk senter for menneskerettigheter

P.b. 6706 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo
Cort Adelers gate 30

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS-
OG KIRKEDEPARTEMENTET

29 APR 2010

Dato: 28/04/10

Deres ref.: 201000202-/CHA

Vår ref.: 2010/5015

Nettadresse: www.humanrights.uio.no

SAKSNR: 201000202-28

Kommentar til Norges utkast til 3. periodiske rapport om gjennomføringen av rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter

Det vises til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets høringsbrev av 06.04.10 om *Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter - Norges tredje rapportering - høring av rapportutkast*. Høringsuttalelsen er også sendt per e-post i dag (cha@fad.dep.no).

Norsk senter for menneskerettigheter (SMR) er Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter (jfr. kgl. res. av 21. september 2001), og er ved dette gitt en særskilt rolle for å overvåke at de internasjonalt vedtatte menneskerettighetsnormene respekteres og oppfylles av norske myndigheter. Utarbeidelse av høringsuttalelser ved myndighetsinitiativer av betydning for menneskerettighetenes stilling i Norge, er et sentralt ledd i SMRs virksomhet som nasjonal institusjon.

1. SMRs innspill på utkastet til statsrapporten

SMR noterer seg at utkastet bl.a. er sendt til representanter for samtlige grupper som faller inn under den norske definisjonen av nasjonale minoriteter. Vi legger til grunn at dersom noen av de nasjonale minoritetene mener at beskrivelsen ikke er tilfredsstillende vil de gjøre departementet oppmerksom på det. Vi går derfor ikke nærmere inn på dette i det følgende. SMR vil videre begrense sitt innspill til kommentarer til anvendelsesområdet for rammekonvensjonen som Norge har valgt.

2. Rammekonvensjonens anvendelsesområde

Norge har, i likhet med det store flertall av statspartene til rammekonvensjonen, begrenset dens anvendelse til grupper som har en langvarig tilknytning til landet. Dette betyr at såkalte 'nye' minoriteter ikke dekkes. Norge er imidlertid mer fleksibel enn mange av de andre statsparter. Dette er fordi rammekonvensjonens rettigheter gjøres tilgjengelig også for personer som individuelt ikke har langvarig tilknytning til landet, men som hører til en minoritet som har en langvarig tilknytning. Dette er positivt.

Den rådgivende komité for rammekonvensjonen har erkjent at ettersom konvensjonen ikke inneholder en definisjon av begrepet nasjonal minoritet er det i utgangspunktet opp til den enkelte stat å definere anvendelsesområdet, forutsatt at den valgte definisjon ikke fører til urimelige resultater eller er diskriminerende. Den rådgivende komité gjør

imidlertid alltid oppmerksom på at noen av konvensjonens bestemmelser har en rekkevidde som etter sin ordlyd går videre enn til 'tradisjonelle minoriteter' eller grupper som har langvarig tilknytning til landet. Vi mener at den norske rapporten bør ta hensyn til dette.

Den rådgivende komité anbefalte etter gjennomgang av foregående norske periodiske rapport vedrørende konvensjonens artikkel 3 blant annet dette:

Pkt. 31. Den rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å opprettholde og videreutvikle de praktiske beskyttelsestiltakene som er vedtatt også i forhold til personer som tilhører nye minoriteter myndighetene ikke har inkludert i rammekonvensjonens personlige virkeområde. I tillegg oppfordres myndighetene til å innlede en dialog med personer som kan være berørt av beskyttelsen som gis etter denne konvensjon, herunder eventuelt ikke-borgere, om en mulig innlemming av dem i gjennomføringen av rammekonvensjonen artikkel for artikkel.

Til dette sies det i utkastet til Norges 3. periodiske rapport: "Se omtale av Rammekonvensjonen i forhold til nyere innvandrergupper og nyinnvandrede rom i forordet". I forordet heter det kun at "Forutsetningen om "langvarig tilknytning" gjør det klart at nyere innvandrergupper ikke anses for å være nasjonale minoriteter i Norge. Forhold som gjelder den øvrige innvandrerbefolkningen (*immigrant communities*) i Norge blir ikke vurdert som relevant i denne rapporten."

Dette betyr at Norge avviser å imøtegå komiteens ønske på dette punktet. Vi finner det beklagelig at Norge ikke i alle fall under artikkel 6 gir en beskrivelse av de relativt omfattende beskyttelsestiltak som faktisk treffes også for personer tilhørende nye minoriteter. Ut fra det standpunktet Norge har tatt til definisjonen er det forståelig at det under artikkel 4 bare omtales saker som gjelder de anerkjente nasjonale minoriteter, men artikkel 6 er etter sin ordlyd ikke begrenset til nasjonale minoriteter. Den omfatter også forholdet til og beskyttelsen av personer som tilhører 'nye' minoriteter. Ettersom Norge har en rimelig god lovgivning og institusjoner på dette området ville det være ønskelig at dette ble medtatt i rapporten. Blant annet ville det være nyttig å innta en tilsvarende statistikk når det gjelder klagesaker for de nasjonale minoriteter slik det er gjort under artikkel 4.

2.1 Nærmere om henvisning til informasjon under artikkel 6

Under artikkel 4 redegjør rapporten om diskrimineringsloven, som er trådt i kraft etter forrige periodiske rapport. Det gis også en god redegjørelse for Likestillings- og diskrimineringsombudet og -nemnda, om domstolenes rolle, og om rapporterings- og aktivitetspliktene. Dessuten gis det en statistisk oversikt over klager og veiledning som er gitt for samer og nasjonale minoriteter.

Vi mener det ville være positivt om Norge i sin rapport under konvensjonens artikkel 6 viser til den informasjonen som er gitt under artikkel 4 om diskrimineringsloven og Likestillings- og diskrimineringsombudet, og påpeker at både loven og ombudet omfatter beskyttelse også av personer som tilhører 'nye' minoriteter. Det ville også være nyttig om

det under artikkel 6 ble inntatt en tilsvarende statistikk vedrørende saker for ombudet/nemnda som den som gis under artikkel 4, men slik at statistikken under artikkel 6 gjelder klager fra eller veiledning til personer som hører til 'nye' minoriteter.

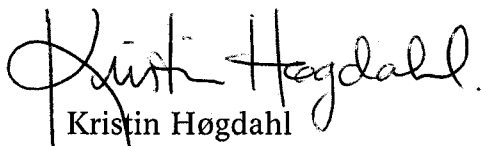
Dette ville være en rimelig måte å besvare anbefalingen fra den rådgivende komité pkt. 91, som lyder:

Pkt. 91. Vedkommende myndigheter bør treffe mer besluttsomme tiltak for å håndtere problemene som enkelte personer med innvandrerbakgrunn møter på ulike områder, særlig når det gjelder adgang til utdanning, arbeid og bolig, samt rent generelt for å lette integreringen av disse personene i det norske samfunnet.

Å inkludere en omtale av dette under artikkel 6 betyr ikke at Norge behøver å oppgi sin prinsipielle begrensning av begrepet 'nasjonale minoriteter' til grupper med lang tilknytning til landet, men en erkjennelse av at i alle fall artikkel 6 går lenger enn dette. Dette ville styrke den rådgivende komités arbeide for å sikre at alle statsparter aktivt gjennomfører tiltak for å beskytte personer fra alle minoriteter. Dette gjelder nye så vel som gamle minoriteter som kan utsettes for diskriminerende, fiendtlige eller voldelige handlinger, eller trusler om dette, som følge av deres etniske, kulturelle, språklige eller religiøse identitet jf. artikkel 6(2).

SMR har for øvrig ikke ytterligere kommentarer og er ikke kjent med forhold som er utelatt men som burde ha vært tatt med i rapporten.

Med vennlig hilsen



Kristin Høgdahl
Fungerende leder for Nasjonal Institusjon



Helle Holst Langseth
Juridisk rådgiver